

verdrongen hebben, maar een extra toevoeging aan de normale fauna vormden. De "normale" opgerolde ammonieten bleven een belangrijk deel van de fauna uitmaken en ontwikkelden zich voorspoedig. Later rolden leden van de onderorde **Ancyloceratina** zich weer op en gaven zo weer een belangrijke stoot tot de ontwikkeling van nieuwe superfamilies: de Douvilleicerataceae en de Deshayesitaceae. De niet-ontrolde ammonieten, zoals *Pulchellia*, *Barremites* en *Spitidiscus* meden op hun beurt de Boreale zeeën, maar waren over de rest van de wereld algemeen, van Japan via Zuid-Europa naar Amerika.

In het Aptien en Albien kunnen we, hoewel grote delen in Europa niet door zee bedekt waren, weinig onderscheid meer maken tussen de ammonietenfauna's van de Tethys en de Boreale zeeën. De afstand tussen 'Amerika' en 'Europa' werd groter, zodat migratie buitenom makkelijker plaats kon vinden. Slechts op het niveau van soorten kunnen we aparte ammonietenfauna's onderscheiden. Een toestand, die vergelijkbaar is met het verschil in de huidige fauna's van mollusken tussen bijvoorbeeld de Noordzee en het westelijk deel van de Middellandse Zee.

Het gebruik van geologische kaarten

We hebben een flink aantal wandelingen in het Onder-Krijt beschreven. Er zijn duizenden andere mogelijk. Veel gebieden zijn zo rijk aan fossielenplekken, dat eigen speurtochten meer resultaat opleveren dan de alom bekende vindplaatsen. Eén topografische en een geologische kaart van 1 : 50.000 geeft al genoeg fossielenmogelijkheden voor een hele vakantie. Mijn advies is dan ook om niet van de ene bekende vindplaats naar de andere te rennen, maar om een plezierige vakantieplek uit te zoeken in een geologische kaart en de omgeving te ontdekken. Koop al in de winter de geologische en topografische kaart van de vakantie-omgeving en droom op natte en koude avonden over fantastische vondsten in de zon. In de 'Notice explicative' van de geologische kaarten kunnen we op ons gemak bestuderen wat de mogelijkheden zijn. Maak in gedachten tochten over de kaarten, afhankelijk van de eigen fysieke mogelijkheden of bergbeklimmerservaringen. Volg vooral in gedachten de beddingen van niet te steile stroompjes en rivieren. Soms zijn deze beddingen makkelijk te bewandelen. Soms snijden ze diep in de lagenpakketten en lopen de wandelingen na korte tijd dood. Zet uw wandelingen vast uit op de topografische kaart en let vooral op de hoogteverschillen. Ga niet in beboste streken zoeken. Daar is vaak niet doorheen te komen. Denk aan steenstoringen, te steile beklimmingsen en ga het liefst met twee personen, er mocht eens een ongeluk gebeuren. Een paar avonden studeren op de kaart geeft de eerste voorpret op de vakantie en levert bovendien in het veld veel tijdswinst op.

Ikzelf heb onder andere de volgende kaarten (1 : 50.000) doorkruist:

- Digne (XXXIV-41). Binnen deze kaart is het een dorado voor fossielenverzamelaars. In het grootste deel van het gebied is het verboden actief te zoeken. Gehakt mag er niet worden. Wel in beperkte mate rapen of zoeken in het puin. Niet alleen het Onder-Krijt is hier beroemd (Barrême), maar ook het Bajocien en Bathonien van Beaumont en de omgeving van Chaudon-Norante. Bij Chabrières vinden we een bekende afzetting van het Argovien.
- Moustiers-Ste. Marie (XXXIV-42). Binnen deze kaart vinden we 'verboden' Onderkrijt-vindplaatsen bij Châteauneuf-les-Moustiers, maar ook niet-verboden vindplaatsen bij la Palud-sur-Verdon, waar helaas veel gezocht is. Bij Trigance kunnen we nog geluk hebben in het Albien. En in het uiterste puntje rechtsboven, bij Senez in het Valanginien.
- Entrevaux (XXXV-41). Buiten de uitvoerig besproken omgeving van het Meer van Castillon zijn er nog interessante vindplaatsen in het Albien bij St. Léger, die ik persoonlijk nog niet onderzocht heb.

- Castellane (XXXV-42). In de kaart van Castellane, waar we een aantal tochten gemaakt hebben, bevindt zich een interessant gebied, het gebied rond Clars. Daar komt op diverse plekken het glaciethoudende Albien aan de oppervlakte. Er is veel gezocht, maar er is toch nog wat te vinden. De plek ligt aan de Route Napoléon, onderaan de kaart.

- Séderon (XXXII-40). Het Barrémien van Séderon is volgens de geologische kaart op diverse plaatsen fossielrijk, aangegeven met een dubbele F, vooral op de onderste helft van de kaart. Deze plaatsen heb ik zelf nog niet bezocht. In de bovenste helft van de kaart vinden we fossielrijke plekken in het Valanginien en Onder-Hauterivien: boven Montbrun-les-Bains, langs de D159 en in de omgeving van Barret-le-Bas.

- Nyons (XXXI-39). Van de kaart van Nyons hebben we het Valanginien bij Eyroles en Villeperdrix reeds besproken. In het Berriasien, maar vooral in het Hauterivien en Barrémien, zijn op diverse plaatsen goede vondsten te doen.

- Luc-en-Diois (XXXII-38). Luc-en-Diois is een kaart vol mogelijkheden. De omgeving van la Charce hebben we uitvoerig besproken en ook de Col de Prémol met zijn Valanginienfossielen, maar ook ten zuiden van het plaatsje Luc-en-Diois komt het Valanginien boven. Rond Valdrôme, in een schitterende omgeving, zijn veel plaatsen met Valanginien- en Hauterivien-ontsluitingen. Bij Lesches-en-Diois vinden we een heuvel: de Serre Chaitieu in het Gargasien, beroemd sinds de vorige eeuw en veel doorzocht. Vondsten van pyrietammonieten zijn nu zeldzaam. Het Valanginien vinden we ook bij la Faurie en bij St. Julien-en-Beauchêne. Rond Creyers en Montbrand komen fossielrijke lagen in het Gargasien en Albien voor.

- Dieulefit (XXXI-38). Dieulefit is een kaart vol afwisseling. Aan de oostkant vinden we grote afzettingen in het Valanginien, o.a. bij Chamousset, Volvent en les Tonils. Bij Pradelle zijn belangrijke vondsten te doen in het Hauterivien. Aan de westkant van de kaart komen we op diverse plekken kleine ontsluitingen in het Gargasien, Clansayésien, Albien en Vraconien tegen. Het Barrémien en Bédoulien rond de Roubion hebben we reeds beschreven.

- Die (XXXI-37). Tenslotte komen we naar het noorden terecht in de kaart van Die. Ten noorden van Die bevinden zich bekende vindplaatsen uit het pyriet-Valanginien: Chamaloc, Marignac en ten westen St. Andéol, Vachères-en-Quint en Ste. Croix. Tussen Aouste-sur-Sye en Saillans langs de Drôme is het ook goed toeven op vakantie. Ten zuiden van de Drôme vinden we daar fossielrijke plekken in het Valanginien en het Hauterivien. Ten noorden van Aouste rond Cobonne kunnen we een speciale fauna in het Barrémien vinden.